

PROBLEMY WYKONAWCZE W MUZYCE CHOPINA

Mimo wszystko, co się już mówiło i pisało o stylu chopinowskim, jest on zawsze jeszcze nie jakimś ustalonym pojęciem, ale raczej zagadnieniem, czekającym rozwiązania. Jaskrawy dowód takiego stanu rzeczy mieliśmy niedawno chociażby w wynikach międzynarodowego konkursu chopinowskiego, które spotkały się tak ze strony publiczności, jak i ze strony samych nawet muzyków, z reakcją bardzo różnorodną, właśnie dlatego, że nie oparły się na jednoznacznych kryteriach stylu chopinowskiego, nie zdołały ich sformułować, ani narzucić ogółowi jako ogólnie obowiązujących.

Czymże więc jest ów styl chopinowski, który mimo tak długiego i częstego obcowania z muzyką Chopina nie potrafił nam po dziś dzień odsłonić swej tajemnicy, który jednak wszyscy odczuwamy jako pewną idealną koncepcję? Czy jest pojęciem, kryjącym w sobie jakieś elementy realne, czy też tylko abstrakcją, nie dającą się w ogóle przyoblec w kształty bardziej konkretne? A jeżeli tak — to czym wytłumaczyć to uparte dążenie do stworzenia takiej koncepcji?

Zanim przejdziemy do naświetlenia problemów stylu chopinowskiego, należało by wpięrw zapytać, co rozumiemy przez styl wykonawczy w ogóle i jakie uzasadnienie posiada to pojęcie w teorii i praktyce muzycznej? Bo jasnym jest przecież, że problem stylu chopinowskiego będzie w stosunku do problemu stylu wykonawczego w ogóle tylko zagadnieniem szczegółowym, będzie się równał wysnuciu pewnych konsekwencji szczegółowych z założeń bardziej ogólnych. Otóż — czysto teoretycznie rzecz biorąc — jest styl wykonawczy zawsze wypadkową czynników dwojakiego typu: takich, które dadzą się sprowadzić do pewnych elementów obiektywnych, stałych, niezmiennych, i takich, które się zmieniają od wypadku do wypadku. Leży to już w samej naturze problemu, który wynika ze stosunku wykonawcy do dzieła muzycznego. Dzieło — w tym wypadku sama muzyka Chopina — przedstawiałoby tu ów czynnik obiektywny, niezmienny, czynnikiem zmien-